

Coronavirus: encara queda partit

L'entrenador de l'equip de futbol de la meua escola sempre utilitzava el des-cans dels partits per fer crítica constructiva, corregir els errors del primer temps i intentar guanyar el partit a la segona part. Ara, davant la primera onada de l'epidèmia de coronavirus, hem de fer el mateix: posar de manifest les fortaleces i febleses del nostre sistema sanitari i social, per reforçar les unes i corregir les altres. I així acabar guanyant el partit.

Entre les fortaleces destacaria l'enorme capacitat de resposta ràpida que ha tingut el sistema. El que abans de l'epidèmia era molt lent, encaixonat en un esquema de presa de decisions vertical, ara s'ha decidit en qüestió d'hores. Això ha suposat el traspass de decisions als clínics per organitzar circuits d'atenció, habilitar nous espais, prioritzar l'atenció de patologies urgents... Aquest és un camí que convé no oblidar ni tirar enrere. Primera lliçó: podem decidir de manera àgil si traspassem més autonomia als que treballen en el dia a dia al costat del malalt.

La imaginació del sistema també ha afluït de manera desbordant, com demostra l'habilitació de pavellons esportius en temps rècord, la recerca de nous respiradors (8 assaigs clínics a Catalunya), el disseny de nou material de protecció, etc.

També hem estat capaços de fer possible la telemedicina en totes les seves modalitats: teleconsultes, visites telefòniques, reunions virtuals (que són més eficients), utilització d'aplicacions per a detecció de malalts... I la comunicació amb els familiars, que s'ha pogut mantenir, tot i les limitacions, amb noves tecnologies.

Però també hi ha hagut febleses que hem de corregir en el segon temps si volem guanyar el partit. La principal ha estat que no hem pogut protegir adequadament els professi-

JOSÉ AUGUSTO GARCÍA NAVARRO

onals, com demostra el fet que 3 de cada 10 contagis són de sanitaris. El desabastiment mundial va posar contra les cordes el sistema sanitari, i això no ens pot tornar a passar.

Entre les febleses també hi ha la manca d'integració sanitària i social que fa anys que discutim, però que s'ha quedat en la teoria i en els plans de tots els governs catalans de les últimes dues dècades (i això inclou signes polítics molt variats) sense passar a implantar-se realment. El pla d'atenció a les residències de gent gran no era més que un *powerpoint*... Ens ha esclatat, amb una terrible descoordinació entre els sectors de salut i social en l'atenció a les persones grans que viuen en residències, i malauradament igual que a la resta del món occidental, hem patit un drama humà amb més de 4.000 persones mortes que viuen en residències.

La salut pública, amb uns efectius escassos i que –malgrat treballar a ple rendiment– no donaven resposta en el temps requerit, també ha estat un punt feble. Era massa la feina que s'acumulava: protocols de prevenció per a ciutadans i professionals, protocols d'utilització de tests diagnòstics PCR i serològics, sectorització de residències de gent gran (més d'un miler a Catalunya)... Ara, a més, aquest tema és clau en la fase de desescalada, especialment si comencem a tenir rebrotos locals, fet impossible d'evitar. I també en l'estudi de prevalença poblacional. Els ajustos econòmics fets en l'an-

terior crisi econòmica, la del 2008, s'han notat especialment en salut pública, i això és difícil d'arreglar a curt termini.

Les batalles polítiques basades en la gestió de la crisi i, a vegades, en la manca d'informació a la ciutadania, han marcat un altre error que hauríem d'evitar en el futur perquè només incrementa la tensió amb què treballen els professionals i la sensació de falta de confiança en el sistema. Tots els errors s'han de corregir, però de forma serena i amb fermesa. Ara, amb les batalles judicials que vindran, s'incrementarà la tensió entre els professionals, cosa que els obligarà a adoptar postures més defensives en el cas que vingui el rebrot. Esperem que això no disminueixi l'agilitat tan notable que hem vist en la primera onada.

Un altre punt incert és si podrem pagar la factura de l'epidèmia en salut, que és de més de 1.800 milions d'euros. No podem estar mirant a problemes econòmics del sistema públic mentre ens està amenaçant la segona onada epidèmica que pot venir a la tardor.

Tot això sense oblidar l'escenari polític català, que planeja una cita electoral que no ens ha de fer perdre de vista que hem de prioritzar les polítiques sanitàries públiques: com repensem el sistema de salut per donar resposta a necessitats d'atenció per a la millora dels resultats de salut, com abordem la reforma del model de residències de gent gran, el reforç de la salut pública, etc.

I recordem que els fons econòmics vindran d'Europa i vindran via Madrid, que és un camí en què es poden quedar molts diners si no ens anticipem. I ens anticiparem i guanyarem el partit si corregim les febleses i mantenim les fortaleces.

José Augusto García Navarro és director general del **Consorci de Salut i Social de Catalunya** i president de la **Societat Espanyola de Geriatria i Gerontologia**

Mil dies

SEBASTIÀ ALZAMORA

ESCRITOR

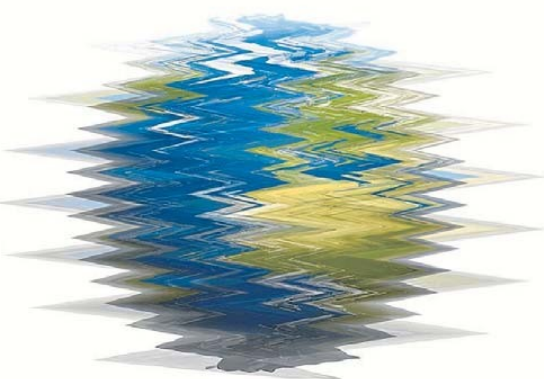
❖ Quan es diu que l'empresonament de Jordi Cuixart i Jordi Sánchez constitueix el cas més destacat entre els molts abusos contra l'estat de dret que va suposar la repressió del referèndum de l'1-O per part de l'estat espanyol, no es vol dir que els altres casos siguin menys greus. El que va passar el mes d'octubre de l'any 2017 a Espanya va ser un autèntic cop contra la democràcia perpetrat des de les institucions de l'Estat: començant per les càrregues policials contra la ciutadania el mateix dia 1, el discurs del rei Felip del dia 3 i la presó preventiva sense fiança dictada contra Sánchez i Cuixart per la jutge Lamela el dia 16. Després van venir més empresonaments i exilis, un escrit d'acusació titulat *Más dura será la caída*, els intents d'extradició fallits (per barroers) del jutge Larena, els molt diversos fronts judicials oberts (en una veritable cacera contra l'independentisme, però també contra altres elements incòmodes per al sistema polític), les revelacions sobre les clauveres de l'Estat i un judici al Tribunal Suprem que va condemnar Sánchez i Cuixart, concretament, a nou anys de presó. Aquesta condemna es va fer pública el dia 14 d'octubre, com a felicitació macabra pel segon aniversari del seu ingrés a la presó. Mentrestant, Sánchez i Cuixart han estat copiosament difamats i insultats, tractats com a terroristes, criminals i fanàtics, i sotmesos a un tracte públic rancorós i venjatiu. Comparar aquest itinerari (i el que no esmentem per falta d'espai) amb les sessions al Parlament de Catalunya dels dies 6 i 7 de setembre del 2017 (per les quals Carme Forcadell compleix 11 anys i mig de presó) és una broma d'excessiu mal gust. El fet que ara Sánchez i Cuixart –com també Forcadell, Bassa, Junqueras, Romeva, Rull, Turull i Forn– hagin obtingut el tercer grau, d'acord amb la legislació penitenciària vigent, no lleva ni una mica de gravetat als fets.

❖ El cas de Cuixart i Sánchez és el més destacat perquè el seu ingrés a presó va significar, i significa encara avui, que qualsevol ciutadà espanyol pot ser privat de llibertat preventivament per les seves idees polítiques. I, a més, condemnat en ferm al cap de dos anys. Ells eren líders civils (Cuixart ho és encara, Sánchez ha decidit entrar en política activa com a dirigent de Junts per Catalunya), i enviarlos a la presó com ho va fer la jutge Lamela significa el trencament de la seguretat jurídica en què s'han de basar els drets a la llibertat de pensament i d'expressió, i el seu exercici en un país lliure. Es pot dir una cosa semblant sobre Carme Forcadell: a les democràcies no s'acusen, es jutgen ni s'empresonen els presidents dels Parlaments per haver exercit les seves funcions.

❖ Els tribunals europeus hi hauran de dir la seva, naturalment, i és previsible que donin la raó a Cuixart i Sánchez i que renyin l'estat espanyol, sense més conseqüències. El temps que hauran hagut de patir presó haurà corroborat la pèssima qualitat democràtica de l'estat espanyol. És encara més amarg, perquè fa de mal dir si haurà valgut la pena.

DE FIT A FIT

Tensions globalitzades

JORDI DURÓ